Advies voor architectuur community, juni 2019

"Opvolging van de resultaten BP/AP enquête" – update oktober 2019 (zie pagina 3)

Van 12 december 2018 tot en met 31 januari 2019 heeft op verzoek van de NORA Gebruikersraad een onderzoek plaatsgevonden naar het gebruik van de Basisprincipes en Afgeleide Principes (APs). Een online vragenlijst is uitgezet bij 54 actieve NORA gebruikers (aanspreekpunten van de architecturen uit de NORA familie en geïnteresseerden in de nieuwsbrief) waar ze hun ideeën en verbeter-suggesties in kwijt konden. Van de gecontacteerde personen hebben 23 gereageerd. Resultaten van dit onderzoek kunnen worden gebruikt om de praktische bruikbaarheid te vergroten en om 'good practises' over de toepassing van deze principes te vast te stellen.

Robert van Wessel (ICTU) en Martin van den Berg (DNB) hebben een analyse op de resultaten uitgevoerd.

Voor de NORA Gebruikersraad van 6 juni 2019 is het volgende advies opgesteld (inclusief mogelijke vervolgstappen en bijbehorende kosten):

Advies 1 – Enkele Afgeleide Principes verbeteren
Omschrijving: Respondenten hebben aangegeven dat AP's kunnen verbeteren qua actualiteit en praktische implicaties en in relatie tot onderwerpen als duurzaamheid, privacy, flexibiliteit, beheer en wetgeving.
Activiteit: Organiseren van een drietal workshops met respondenten op de BP/AP enquête die hebben aangegeven dat we hen mogen benaderen voor meer informatie (17 respondenten hebben aangegeven hiertoe bereid te zijn) om de verbeteringen nader te duiden en zo mogelijk meteen door te voeren.
Investering: > 3 workshops, inclusief voorbereiding, uitwerking en verwerking resultaten in NORA: 120 uur[1] > tijdsspanne: juli 2019 – december 2019

Advies 2 – Afgeleide Principes verbinden aan architectuur-aspecten
Omschrijving: Respondenten hebben aangegeven dat het effectief gebruik van Afgeleide Principes kan worden vergroot indien ze selecteerbaar zijn en actoren alleen APs te zien krijgen die voor hen relevant zijn.
Activiteit: Het opzetten van een overzicht/matrix welke APs voor welke architectuur-aspecten relevant zijn.
Investering: > bepalen van de relevante combinaties – actoren, aspecten, principes – en die invoeren in NORAonline: 60 uur > tijdsspanne: oktober 2019 – december 2019

[1] Workshop van 3 uur met 8 uur voorbereiding en 20 uur uitwerking: totaal 3 x (8+3+20) = 93 uur, exclusief verwerking in NORA wat nog 20 uur extra kost. Totaal = 113 uur

Advies 3 – Kennis vanuit een dochter overnemen in de NORA
Omschrijving: Respondenten hebben aangegeven dat in diverse NORA dochters zeer actuele ontwikkelingen gaande zijn, die goed in de NORA zouden passen. Initiatie van “reverse overerving” kan het beste uit de community zelf komen, denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen bij de Omgevingswet, Common Ground bij de GEMMA of nieuw geformuleerde principes en de MedMij architectuur in het zorgdomein.
Activiteit: Betreffende leden van de Gebruikersraad geven een presentatie van de ontwikkeling die bij hen speelt (principes, thema’s, standaarden, bouwstenen, instrumenten, etc.) ter inspiratie van de andere leden van de Gebruikersraad. Vanuit Nora beheer zal vervolgens, indien van toepassing, contact met de betrokken overheidsorganisaties worden gezocht om de verbinding te leggen richting de NORA.
Investering: > uren vanuit reguliere NORA Beheer werkzaamheden > tijdsspanne: januari 2020 – juni 2020

Advies 4 – De Architectuur-community verbinden met het CIO-netwerk
Omschrijving: Respondenten hebben aangegeven dat het promoten van de NORA niet alleen bij de architecten-community moet plaatsvinden, maar bij voorkeur ook bij het CIO-netwerk, waarin veel beleidsmedewerkers en strategische adviseurs werkzaam zijn die in de praktijk vaak de “architectuur-keuzes” maken.
Activiteit: Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de leden van de Gebruikersraad zelf, de projectleider NORA en de voorzitter van de Gebruikersraad. Na inventarisatie van relevante gremia zal contact worden gelegd op CIO niveau om ook het CIO netwerk actief te gaan betrekken.
Investering: > uren vanuit reguliere NORA Beheer werkzaamheden > tijdsspanne: januari 2020 – december 2020

Advies 5 – NORA voor de bedrijfsvoering van Overheidsorganisaties?
Omschrijving: Respondenten hebben aangegeven dat NORA ook kan worden ingezet voor de interne bedrijfsvoering van overheidsorganisaties: dat kan de effectiviteit en efficiënte van digitalisering voor de interne bedrijfsvoering flink verbeteren. Overheidsorganisaties hebben echter eigen zeggenschap daarover, vandaar dat de NORA voorheen niet voor dat doel is gebruikt en werd gericht op de interoperabilieit.
Activiteit: De leden van de GR dienen vast te stellen of de tijd rijp is om NORA ook voor de inrichting van interne bedrijfsvoering in te gaan zetten. Indien positief nadere acties te formuleren.
Investering: > uren nader te bepalen > tijdsspanne: juli 2020 – december 2020

Gevraagd besluit (6 juni 2019)

De leden van de NORA Gebruikersraad wordt gevraagd in te stemmen met bovenstaande adviezen, inclusief planning en budgettoekenning.

Feitelijk stellen we dus voor advies 1 en 2 het komende halfjaar nog in 2019 op te pakken en de andere 3 adviezen door te schuiven naar 2020.

Update oktober 2019

Met de adviezen 1 en 2 is de Gebruikersraad akkoord gegaan en worden uitgevoerd binnen de bestaande begroting van 2019. Ook adviezen 3, 4, en 5 worden als interessante opties gezien, waarbij op 6 juni inhoudelijke vragen zijn gesteld en er is opgemerkt dat de genoemde tijdsinschattingen niet nader gespecificeerd zijn voor derden. Vandaar dat de Gebruikersraad heeft verzocht om deze adviezen nader te detailleren om vervolgens weer te agenderen.

Ten aanzien van advies 3 "*Kennis vanuit een dochter overnemen in de NORA*" wordt gesuggereerd het resultaat van advies 1 "Enkele Afgeleide Principes verbeteren" mee te nemen in dit initiatief. De ureninschatting *per onderwerp* is als volgt:

- 8 uur voorbereiden/afstemmen/geven van een presentatie door lid Gebruikersraad
- 20 uur voor het aanleveren van tekst vanuit een dochter door lid Gebruikersraad en nadere afstemming met NORA beheer
- 60 uur voor NORA beheer
- Inschatting voor 2020: 2 onderwerpen

Wat betreft advies 4 "*De Architectuur-community verbinden met het CIO-netwerk*" worden CIO beraad, Manifestgroep en OBDO als gremia genoemd die in principe voor ons open staan. Naast een goede voorbereiding moet een Gebruikersraad-lid bereid zijn er opvolging aan te geven. Er zijn al een aantal actuele NORA prestaties beschikbaar over de toegevoegde waarde van werken met overheidsarchitectuur die kunnen worden gebruikt. De ureninschatting *per gremium* is:

- 12 uur door lid Gebruikersraad (afstemming/voorbereiding over onderwerp; welke vragenstukken voorleggen; geven presentatie)
- 20 uur opvolging geven aan gepresenteerde onderwerp (zoals nadere contacten leggen) door lid Gebruikersraad
- 8 uur voor NORA beheer
- Inschatting voor 2020: 4 gremia

Over advies 5 "*NORA voor de bedrijfsvoering van Overheidsorganisaties?*" bestaan er diverse beelden bij de Gebruikersraadleden: van "dapper" tot potentieel afbreukrisico. Ook de verhouding tot de EAR wordt genoemd, inclusief de tanende belangstelling voor EAR die juist bedrijfsvoering als focus heeft.
Daarom wordt voorgesteld om een werkgroep te organiseren en te bepalen of er voordoende animo is voor een dergelijke ontwikkeling. Een van de indicaties is bijvoorbeeld dat gemeentes fuseren en in die zin naar elkaar (moeten) groeien. Een mogelijke uitkomst kan zijn dat er vanuit de vraagkant/afnemerskant toch geen behoefte bestaat of dat het juist essentieel is voor kwaliteit en kostenbeheersing van de interne overheidsdiensten om NORA actief door te ontwikkelen en ook toe te passen voor bedrijfsvoering. De ureninschatting is:

- 16 uur actieve betrokkenheid in werkgroep door lid Gebruikersraad
- 32 uur voor NORA beheer

Gevraagd besluit (14 november 2019)

De leden van de NORA Gebruikersraad wordt gevraagd in te stemmen met adviezen 3-5, inclusief planning en budgettoekenning van 184 uur (120 + 32 + 32 uur) voor NORA beheer. Tevens wordt er gevraagd wie van de Gebruikersraad leden zich voor welk advies wil opgeven.

Voor wat betreft de adviezen 1 en 2 heeft er inmiddels een eerste workshop plaatsgevonden en een tweede workshop is gepland begin december 2019. De lopende acties zijn:

a) Welke tags voor APs om deze mogelijk te selecteren voor doelgroepen. Insteek zijn de NORA thema's en de vijf architectuurlagen;

b) Onderzoek welke APs en waarom wel / niet onderhoud behoeven;

c) Nieuwe APs toevoegen? B.v. uit DSO of uit EA BZK & en NORA 5-lagen aanvullen met APs;

d) Check of BPs geformuleerd zijn in termen van 'richten' en APs in termen van 'inrichten'.

e) casus: AP23 & 24 analyseren op basis van een principemodel.

Opmerking: resultaten van adviezen 1 en 2 worden en het initiatief "Notitie NORA principes bij nieuw beleid" worden integraal meegenomen in de totale verbeterslag om de praktische bruikbaarheid te vergroten van de NORA principes.